

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-1

Brno 2018

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 59
Volume 59

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce	Hlinsko – Kouty I. Oboustranně plošně retušovány hrot se čtyřmi přiloženými uštěpy (obr. 3, str. 23).
Cover Photography	Hlinsko – Kouty I. Bifacial point with four refitted flakes (Fig. 3, Pg. 23).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2018
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Jordanovské kultuře náleží 13 objektů (zásobní jámy a soujámí). Z objektů pochází kolekce keramiky, dva zlomky sekeromlatů a štípaná kamenná industrie.

Na ploše parcel rodinných domů pana Šuhaje (č. p. 533/154), Vojáčka (č. p. 533/174) a Vytopila (č. p. 533/177), byly objeveny také tři kostrové hroby kultury se šňůrovou keramikou. Skelety se ve dvou obdélných (H4, H7) a jedné oválné (H5) hrobové jámě nedochovaly (mimo skloviny zubů). Do dna hrobové jámy H7 byly zahlobeny podél jihozápadní a severovýchodní stěny čtyři oválné jamky – pozůstatky hrobové konstrukce. Hroby měly orientaci ve směru sever–jih a severozápad–jihovýchod (H10). Ve výbavě hrobů jsou zastoupeny nádoby (15 ks; amfory, džbánky, mísy, misky, poháry, vejčité hrnce), ozdoby z mědi (6 ks; spirálky a jehlice), štípaná industrie (2 ks) a zvířecí kosti (2 ks). Hroby leží téměř v řadě ve vzdálenosti cca 50 a 60 m od sebe. Dá se předpokládat, že byly původně překryté mohyloou. Tuto teorii nepřímo podporuje druhotné narušení hrobu H7 mladším hrobem únětické kultury (H10), který je mělký a jako by byl zapuštěn do násypu starší mohyly.

Marek Kalábek

Literatura

Kalábek, M. 2004: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 45, 145.

Kalábek, M. 2014: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 55(1), 184.

Kalábek, M. 2017: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 58(1), 164.

Vránová, V. 2009: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 50, 271–272.

Resumé

Olomouc (Kat. Slavonín, Bez. Olomouc), Arbesova Straže. Jordanów Kultur, Schnurkeramik. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

PODOLÍ (K. Ú. PODOLÍ U VALAŠSKÉHO MEZIŘÍČÍ, OKR. VSETÍN)

„Skalka“, jihovýchodní svah. KNP. Povrchový průzkum. Ojedinelé nálezy.

Broušená kamenná sekerka a dva střepy, patřící kultuře s nálevkovitými poháry, byly nalezeny spolupracovníkem muzea v obci Podolí na solitérním kopci Skalka. Jde o první pravěký nález z katastru

jmenované obce. Nálezy můžeme spojit s blízkým nížinným sídlištěm kultury s nálevkovitými poháry v Kunovicích v trati Ve Slínech (2,7 km), nebo s obdobnou lokalitou v Kelči v trati Pod Šibenky (5,3 km), kde nacházíme analogické tvary. Uvedené nálezy jsou uloženy v Muzeu regionu Valašsko, p. o. (pracoviště Valašské Meziříčí – Zámek Kinských).

Samuel Španihel, Tereza Kašparová

Resumé

Podolí (Kat. Podolí u Valašského Meziříčí, Bez. Vsetín), „Skalka“. Trichterbecherkultur. Oberflächensammlung. Einzelfunde.

POHOŘELICE (K. Ú. POHOŘELICE U NAPAJEDEL, OKR. ZLÍN)

„Březí“. Epilengyel. Sídliště. Záchraný výzkum.

V průběhu let 2016 až 2017 probíhal záchraný archeologický výzkum v extravilánu obce Pohořelice u Napajedel (lokalizace výzkumné plochy: ZM ČR 1:10 000, list 25-33-04, v okolí bodu 57/80 mm od Z/J s. č.). I přes značný rozsah stavby byla zjištěna přítomnost archeologických situací pouze v jedné části obce. Vlastní objev archeologických objektů a jejich následný průzkum proběhl v jarních měsících roku 2017. Výzkumem byla zachycena část sídliště, které bylo dle nevýrazného keramického materiálu datováno do časného eneolitu.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Pohořelice (Kat. Pohořelice u Napajedel, Bez. Zlín), „Březí“. Epilengyel. Siedlung. Rettungsgrabung.

POPŮVKY (K. Ú. POPŮVKY U BRNA, OKR. BRNO-VENKOV)

Prostor mezi ulicemi Nová a Vintrova. KZP. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum pod záštitou Archeologického ústavu Moravského zemského muzea byl v Popůvkách u Brna v toce 2017 realizován ve dvou a etapách.

První etapa se realizovala na stavbě „Popůvky – P. Z. východ, odvedení splaškových vod“ (březen až duben), kde se podařilo zachytit část pohřebiště kultury se zvoncovitými poháry (dále jen KZP). Výzkumem bylo zachyceno pět hrobů. Dle antropologického

rozboru se jednalo o čtyři ženy a jednoho muže. Hrobovou výbavu tvořilo celkem dvacet nádob, kostěné knoflíky s V-vrtáním, keramika, nátepní destička, štípaná industrie a zvířecí kosti.

Druhá etapa byla realizována v měsíci říjnu až prosinci v prostoru nové haly, kde bylo odkryto celkem 28 hrobů KZP, z nichž 25 lze spolehlivě datovat do této kultury. Hroby byly rozprostřeny do třech okrsků, dvou menších (na jižní a severovýchodní části skryté plochy) a většího severozápadního pohřebního okrsku. Ve dvou případech se objevily žárové pohřby, první byl rozptýlen do sídlištního objektu. Druhý žárový pohřeb se nacházel v jedné jámě spolu s kostrovým pohřbem a jednalo se tak o jediný birituální hrob na dosud prozkoumané části pohřebiště. Ve většině případů se jednalo o hroby žen ve věku od pěti do padesáti let. Výbavu hrobů tvořila převážně keramika, v několika málo případech kostěné knoflíky s tzv. V-vrtáním a lukostřelecké šipky (jako výbava mužských hrobů).

Vedle tohoto pohřebiště byly záchranným archeologickým výzkumem zjištěny relikty sídlištního areálu. Tvoří ho devět kúlových jam a tři objekty sídlištního charakteru. Kromě jedné jámy, která se nacházela v severozápadní části skryté plochy, byly všechny objekty a kúlové jámy situovány do východní části zkoumané plochy. Zmíněný samostatný objekt byl sekundárně využit pro žárový pohřeb jedince KZP.

Zdeněk Hájek, Alžběta Čerevková, Zdeněk Tvrďý

Resumé

Popůvky (Popůvky u Brna Cadastre; Brno-venkov District), area between Nová and Vintrovna streets. Settlement. Bell Beaker culture. Cemetery. Rescue excavation.

PŘEROV (K. Ú. DLUHONICE, OKR. PŘEROV)

„Dolní újezd“. MMK II, KNP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: GPS: 49.4561800N – 17.4190486E, 49.4561519N – 17.4194025E, 49.4583208N – 17.4196064E, 49.4583278N – 17.4199175E.

Záchranný výzkum na této lokalitě Přerov – Dluhonice 2 byl zapříčiněn stavbou komunikace D 1 – 0136. Lengyelské osídlení (MMK II) reprezentuje 20 datovaných objektů (zásobnic, soujámí, hliník, apod.). Osídlení kultury s nálevkovitými poháry (KNP) bylo zastoupeno několika sídlištními objekty. Ve výplni menší jamky (objekt 155) sice nebyly nalezeny žádné

keramické zlomky, ale „pouze“ exemplář měděného sekeromlatu s křížovým ostřím.

Jakub Vrána

Resumé

Přerov (Kat. Dluhonice, Bez. Přerov), „Dolní Újezd“. Kultur mit mährischer bemalter Keramik II, Trichterbecherkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

PŘEROV (K. Ú. PŘEDMOSTÍ, OKR. PŘEROV)

„Díly“. MMK II. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: GPS – 49.4598272N - 17.4201536E, 49.4597853N - 17.4204325E, 49.4634811N - 17.4223853E, 49.4639275N - 17.4227714E.

V průběhu záchranného výzkumu na lokalitě Přerov – Předmostí 6 byly zkoumány sídlištní objekty (hliník, jamky apod.), které lze datovat do období eneolitu (MMK II).

Jakub Vrána

Resumé

Přerov (Kat. Předmostí, Bez. Přerov), „Díly“. Äneolithikum (MBK II). Siedlung. Rettungsgrabung.

PŘEROV (K. Ú. PŘEDMOSTÍ, OKR. PŘEROV)

„Široký“. Lengyel, KZP. Sídliště, pohřeb na sídlišti, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace výzkumné plochy: S-JSTK /X:Y/ – 1136897.411 : 536130.934, 1136711.734 : 535956.116, 1136917.283 : 535983.981.

V březnu až prosinci 2017 prováděli pracovníci Archeologického centra Olomouc záchranné výzkumu na stavbě trase dálnice D1 – 0136. Na lokalitě „Široký“, označené pracovně jako *Předmostí 5*, bylo zjištěno osídlení z neolitu (kultura s lineární keramikou), eneolitu (lengyel, kultura se zvoncovitými poháry), doby halštatské (platěnická fáze kultury lužických popelnicových polí) a raného středověku. Na ploše 2,7 ha bylo prozkoumáno 393 sídlištních objektů a 41 hrobů z různých období. Lokalita se nachází na pravobřežní terase řeky Bečvy v nadmořské výšce 223–224 m. Ze západu a jihu ji ohraničují polní cesty a zahrádkářská kolonie, ze severu pak silnice z Předmostí do Rokytnice nad Bečvou.